

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Oblastní inspektorát Ostrava
Valchařská 15, 702 00 Ostrava
tel.: 595 134 111, fax: 596 115 525
IČ: 41 69 32 05, e-mail: public@ov.cizp.cz, www.cizp.cz

TECHNICKÝ ÚSEK
Č. jednací: 1368 Předáno: [signature]
Došlo: 5-12-2005
Vyřizuje:

BorsodChem MCHZ, s. r. o.
- 5 -12- 2005
PŘÍLOHY:

Ing. Pavel [signature]

BorsodChem MCHZ, s.r.o.
Chemická 1/2039
Ostrava – Mariánské Hory
709 03

CO: TR

Ing. SUD BOD [signature]

Váš dopis značky / ze dne:

Naše značka:
9/OV/8515/05/Cr

Vyřizuje / linka:
Ing. Crha /129 [signature]

Místo a datum:
Ostrava 2.12.2005

Věc: **Rozhodnutí o uložení opatření k nápravě**

I. Výrok

Česká inspekce životního prostředí jako příslušný orgán státní správy podle ust. § 104 odst. (1) a ust. § 112 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "vodní zákon"), v souladu se zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů

ukládá právnímu subjektu,

kterým je BorsodChem MCHZ, s.r.o., IČ: 260193388, se sídlem v Ostravě – Mariánských Horách, Chemická 1/2039, PSČ: 709 03, (dále jen nabyvatel), dle ust. § 42 odst. (2) vodního zákona

opatření k nápravě

směřující k odstranění závažného stavu ve smyslu § 42 odst. (2) zákona o vodách, který způsobují staré ekologické zátěže v areálu nabyvatele v Ostravě – Mariánských Horách na pozemcích ve vlastnictví nabyvatele. Jsou to tato následující opatření (v textu opatření uvedené zkratky znamenají SO – stavební objekt, AR – analýza rizik, SP – sanační plocha, RP – riziková plocha, NEL – nepolární extrahovatelné látky, KP koksárenský plyn):

1. Zabezpečit či odstranit kontaminované stavební konstrukce a navážky v podloží objektu SO1 v prostoru SP 1 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
2. Zabezpečit či odstranit kontaminované stavební konstrukce a navážky v podloží objektu SO2 v prostoru SP 2 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
3. Zabezpečit či odstranit kontaminované stavební konstrukce a navážky v podloží objektu odlučovače KP v prostoru SP 1/2 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
4. Zabezpečit či odstranit navážky v prostoru SP 3 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Výkop ukončit při splnění sanačního limitu pro zeminy, který je dán parametrem NEL ve výši 10 000 mg/kg sušiny. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
5. Zabezpečit či odstranit kontaminované stavební konstrukce a navážky v podloží objektu tankoviště cyklohexanonu v prostoru SP 5/1 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
6. Zabezpečit či odstranit kontaminované stavební konstrukce a navážky v místě bývalého objektu neutralizační stanice v prostoru SP 6 tak, aby nebyly zdrojem kontaminace navazujících podložních vrstev resp. podzemních vod. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
7. Provést doprůzkum v prostoru SP 7 tak, aby byla minimalizována míra nejistot pro stanovení nápravných opatření na této ploše s ohledem na minimalizaci nákladů na tato opatření. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.
8. Zahájit dekontaminaci podzemní vody v prostoru SP 8. Termín do 2 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací. Dekontaminaci dokončit při dosažení sanačních limitů dle následující tabulky a nejpozději do 8 let od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací.

Sanační limit	Hodnota sanačního limitu
NEL	5 mg/l
Benzen	1000 µg/l
Nitrobenzen	1000 µg/l
Anilin	1000 µg/l
Fenoly	50 mg/l
Formaldehyd	50 mg/l
Amonné ionty	50 mg/l
Dusičnany	700 mg/l
výskyt volné organické fáze	žádná fáze v měřitelných mocnostech

Parametry pro kontrolu migrace kontaminace směrem k řece Odře budou ve shodě s AR.

9. Zahájit monitoring podzemní vody v profilu linie Ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Nová Ves. K tomu vybudovat objekty pro sledování podzemních vod. Termín do 9 měsíců od uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací, monitoring zahájit před započítáním sanačních prací dle opatření v předchozích bodech a provozovat po celou dobu sanace a v souladu se schváleným prováděcím projektem dle opatření č.10. Parametry pro kontrolu migrace



kontaminace budou ve shodě s AR. Výsledky monitoringu pravidelně předkládat příslušnému vodoprávnímu úřadu.

10. Vody případně se vyskytující ve stavebních jámách při realizaci opatření č.1 až č. 6 budou čištěny v souladu se schváleným prováděcím projektem dle opatření č.10 na kvalitu splňující sanační limity dle tabulky uvedené v opatření č.8.

11. Pro uskutečnění sanace zpracovat a předložit k vyjádření na ČIŽP a na vodoprávní úřad, kterým je Odbor ochrany vod a půdy Magistrátu města Ostravy, v termínu do 6 měsíců po uzavření smlouvy s dodavatelem sanačních prací prováděcí projekt, který kromě jiného bude obsahovat:

- ✓ Rozsah, způsob a rámcový časový harmonogram provedení doprůzkumu v prostoru RP 7,
- ✓ způsob a postup jednotlivých připravovaných sanačních prací v časovém, věcném a prostorovém členění,
- ✓ způsob likvidace masivně znečištěných odpadů a materiálů vytěžených při sanačních pracích dle opatření č. 1 až č. 6,
- ✓ způsob a zabezpečení vysanovaných prostor dle opatření č. 1 až č. 6 pro případ výskytu srážkových vod resp. vod z navážkové zvodně z okolí sanovaných ploch tj. odstranění případné kontaminace těchto vod,
- ✓ posouzení vlivu činnosti při sanaci SP 1/2 z hlediska dotčení přilehlé budovy a způsob případného řešení,
 - rozsah a způsob analytické kontroly a návrh způsobu průkazu dosažení cílových limitů dle opatření č. 8,
 - způsob a četnost monitoringu kvality podzemních vod dle opatření č. 8 výběr monitorovacích objektů,
 - způsob a četnost monitoringu kvality podzemních vod dle opatření č. 9, návrh nových monitorovacích objektů,
 - způsob a četnost monitoringu kvality povrchové vody související se SP 8 (odpaďní kanál a řeka Odra,
 - způsob vyhodnocení průběhu a účinnosti sanace dle opatření č. 8 tak, aby mohla být prováděna v rámci navazujících etap sanace, popřípadě změněna dalším rozhodnutím,
 - způsob provádění postsanačního monitoringu dle opatření č. 8 tak, aby mohla být doložena dostatečná účinnost sanace.

Projekt bude předložen k vyjádření na ČIŽP v souladu se Směrnicí MŽP a FNM č.3/2004. Předložení projektu k posouzení si vyžádal příslušný vodoprávní úřad Odbor ochrany vod a půdy Magistrátu města Ostravy jakožto dotčený orgán státní správy v průběhu správního řízení. Projekt ve věci opatření č. 8 bude aktualizován tak, aby byl v souladu s následnými rozhodnutími o uložení nápravných opatření nabyvateli pro zabezpečení následných etap sanace tak, aby sanační činnost na SP 8 byla v souladu se sanačními opatřeními na hlavním hydrogeologickém kolektoru lokality. O průběhu sanačních prací bude nabyvatel čtvrtletně informovat ČIŽP. Připravované rozhodnutí o uložení opatření k nápravě nebude nahrazovat nezbytná povolení vodoprávního úřadu pro předpokládané nakládání s podzemními vodami a dekontaminovanými vodami ze sanace resp. stavební povolení. Veškeré sanační a související práce musí být prováděny tak, aby nedocházelo k dalšímu znečišťování horninového prostředí a podzemních vod v lokalitě a okolí. Zároveň budou přijata taková opatření, aby bylo zabráněno opětovné kontaminaci již vysanovaného prostředí.

Toto rozhodnutí o uložení opatření k nápravě nenahrazuje nezbytná povolení správních úřadů pro předpokládané stavební práce, nakládání s odpady a nakládání s podzemními vodami a s dekontaminovanými vodami ze sanace.

II. Odůvodnění:

Správní řízení bylo zahájeno dopisem o zahájení správního řízení zn. 9/OV/7186/05/Cr ze dne 10.10.2005, kterým byly obelány dotčené orgány státní správy a účastník řízení. Vzhledem k tomu, že předmět řízení – nápravná opatření – se týkal výhradně pozemků a objektů ve vlastnictví nabyvatele, byl v tomto správním řízení nabyvatel jediným jeho účastníkem. Podkladem pro zahájení řízení byly následující dokumenty, které byly na ČIŽP postupně předány či doručeny:

1. Smlouva o úhradě nákladů, vynaložených na vypořádání ekologických závazků, vzniklých před privatizací č.01486-2004-241-S-241/04/01, uzavřená mezi nabyvatelem a Fondem národního majetku ČR (dále jen FNM) dne 1.7.2004.
2. Analýza rizika, závěrečná zpráva, zpracovaná firmou AQ-test, spol. s r.o., Ostrava v březnu 2005 a upravená na základě závěrů oponentního řízení v červenci 2005 (dále jen AR).
3. Protokol č.j. 9/OV/6742/05/Cr, Pos ze dne 15.9.2005 z šetření, které provedla ČIŽP u nabyvatele ve dnech 19.8.2005 a 29.8.2005 včetně příloh.
4. Žádost o vydání správního rozhodnutí ve věci odstranění ekologických závad na nabyvatele, zaslaná dopisem zn. 2005/0864/TR/CHP ze dne 15.8.2005, která došla na ČIŽP OI OOV Ostrava dne 16.8.2005 a je evidovaná pod číslem jednacím 5884/05.
5. Stanovisko FNM k AR ze dne 12.8.2005.
6. Stanovisko Ministerstva životního prostředí ČR, odboru ekologických škod (dále jen MŽP OEŠ) k AR č.j.1948/ENV/730/05/KV ze dne 21.7.2005.
7. Zápis z oponentního řízení AR konaného dne 29.6.2005 v Ostravě.
8. BorsodChem MCHZ – supervize a oponentura AR, zpracovaná oponentem, kterým je fyzická osoba Ing.Michal Vacek, IČ 732 13 730, v červnu 2005.
9. Stanovisko nabyvatele zn. 2005/0669/TR/CHP k AR ze dne 17.6.2005.
10. Připomínky MŽP OEŠ k AR č.j.1441/730/05/KV ze dne 3.6.2005.
11. Odborné posouzení AR Českou geologickou službou ze dne 3.5.2005.

Základním podkladem pro provedení správního řízení byl materiál AR, ve kterém byly shrnuty výsledky průzkumů, na jejich základě posouzena rizika pro zdraví lidí a pro ekosystémy a konstatována nezbytnost sanačního řešení znečištění části lokality. Pro účel jednoznačné identifikace rizikových, respektive sanačních ploch popřípadě objektů v rámci správního řízení je v textu rozhodnutí použito označení číslicemi a písmeny dle AR.

Z výše uvedené dokumentace vyplynuly zejména následující skutečnosti:

Areál nabyvatele leží na území statutárního města Ostrava v Moravskoslezském kraji, při severozápadní hranici městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky. Území nabyvatele se rozkládá na pravém břehu řeky Odry. Na západě hraničí areál s katastrálním územím městského obvodu Nová Ves, do kterého zčásti zasahuje svým vodním hospodářstvím. Východně sousedí s areálem Koksovny Jan Šverma (dále jen KJŠ), na jihu je omezen železničním koridorem Bohumín – Ostrava – Přerov, který probíhá souběžně s ulicí Chemickou. Rozloha celého areálu činí 103,48 ha.

Hlavním hydrogeologickým kolektorem v zájmovém území je komplex fluviálních písčitých štěrků údolní nivy řeky Odry a štěrky a písky subglaciálního zábřežského koryta. Mocnost



fluviálních sedimentů je 5 až 8 m, báze subglaciálního koryta se může nacházet i více než 60 m p.t. Tento kolektor váže významnou souvislou zvodně, která je v hydraulické souvislosti s povrchovým tokem řeky Odry. Zvodně má v současné době převážně mírně napjatou hladinu. Hlavní dotace této zvodně spočívá ve srážkách v zázemí terasy. Nezanedbatelná je však i dotace infiltrací povrchových vod z řeky Odry, které se vlivem čerpání v jímacím území ocitají trvale výše, než je stav hladiny v hlavní zvodni v dané oblasti. Zvodně v antropogenních navážkách, které dosahují mocnosti až 4 m, je nesouvislá a má sezónní charakter. Je dotována srážkami, ale i odpadními vodami z porušených nebo zastarale konstruovaných kanalizačních řadů. Směr odtoku podzemní vody v této zvodni je závislý na mnoha faktorech, mezi něž patří zejména lokální reliéf povrchu náplavových hlín, jejich případná absence a v neposlední řadě přítomnost podzemních inženýrských sítí (několik generací kanalizačních řadů apod.). Původní, přirozený směr odtoku podzemní vody byl k SV, tedy paralelně s tokem řeky Odry. Odtokové poměry však byly v zájmovém území významně ovlivňovány dvěma umělými zásahy: čerpáním podzemní vody na Ústřední čistírně odpadních vod (dále jen ÚČOV) v Ostravě - Přívoze (cca 200 l/s, ukončeno v polovině roku 1996) a čerpáním podzemní vody na vodním zdroji Nová Ves (cca 120 - 160 l.s⁻¹ od počátku minulého století). Důsledkem těchto zásahů bylo vytvoření dvou umělých depresí oválného tvaru, které kopírovaly průběh subglaciálního koryta. Obě deprese byly rozděleny rozvodnicí, která do poloviny roku 1996 procházela areálem KJŠ. Po ukončení čerpání podzemní vody na ÚČOV severovýchodní deprese zanikla a rozvodnice se posunula směrem k SV, takže v současné době veškerá podzemní voda z areálu nabyvatele a z areálu KJŠ proudí směrem k jímacímu území Nová Ves. Toto jímací území se nachází přibližně 1,2 km jižně od areálu BorsodChem MCHZ, s.r.o a představuje významný zdroj pitné vody hromadného zásobování obyvatelstva. Čerpané množství podzemních vod činí, jak je uvedeno výše, cca 120 - 160 l.s⁻¹, což představuje 14-18 % zásobování Ostravy. Vnitřní ochranné pásmo vodního zdroje leží ve vzdálenosti cca 700 m od areálu nabyvatele.

Počátky využívání lokality pro chemickou výrobu se datují rokem 1927, kdy byla založena firma pod názvem „První československá továrna na dusíkatá hnojiva“. Předmětné území chemické výroby prošlo postupně od doby svého vzniku řadou vlastnických změn. V roce 1990 byla založena akciová společnost Moravské chemické závody, která se od roku 1998 stala výrobní divizí akciové společnosti ALIACHEM. V roce 2000 byla založena společnost s ručením omezeným s obchodním názvem BorsodChem MCHZ, s.r.o. Aby území továrny bylo zajištěno před povodněmi, byl terén zvýšen o 2 metry návozem haldoviny. Teprve v polovině 60. let byly také postupně dobudovány ochranné inundační hráze k ochraně území před povodněmi.

Areál nabyvatele byl v minulosti využíván k výrobě chemikálií a chemických komponent. Výroba byla doprovázena celou řadou činností a dějů, při nichž docházelo ke kontaminaci horninového prostředí. Významným a v zásadě jediným velkoplošným zdrojem znečištění v blízkosti areálu nabyvatele je východně situovaný areál KJŠ, který tvoří původně ucelený komplex společně s areálem bývalého Dolu Jan Šverma. V tomto prostoru probíhá částečná sanace orientovaná především na akce k zamezení šíření kontaminace v podzemních vodách. Výraznou měrou zde byly odstraněny primární dotace závadných látek do horninového prostředí a řízeným čerpáním podzemní vody v areálu kôksozny je zabráněno odtoku masivní kontaminace směrem k jímacímu území Nová Ves. Lokální deprese podzemní vody je udržována sanačním čerpáním ve třech lokálních oblastech areálu od roku 1998. Práce jsou hrazeny z prostředků FNM. Ze závěrů oponentního jednání k AR vyplynula nezbytná koordinace činností v areálu nabyvatele a KJŠ při realizaci sanačních prací v zájmovém území, a to zejména v oblasti sanace podzemní vody hlavního hydrogeologického kolektoru.

Z východní strany k areálu KJŠ přiléhá prostor hlušinového odvalu Dolu Jan Šverma, který ovšem v minulosti sloužil i jako skládka odpadů různorodého charakteru z produkce okolních průmyslových podniků včetně předchůdců nabyvatele např. bylo na temeni odvalu prováděno dočišťování kyanidových, čpavkových a fenolových odpadních vod. Další zdroje znečištění (laguny DIAMO, areál Ostramo, lokomotivní depo ČD a další), nacházející se v širším okolí údolní nivy, již k areálu nabyvatele přímý vztah nemají.

Rozsah a stupeň kontaminace horninového prostředí v areálu nabyvatele se podrobněji sleduje od roku 1989 s tím, že po řadě účelových prací a systematickém sběru dat je v současné době k dispozici řada informací k hodnocení kontaminace prostředí a prognózám jejího dalšího vývoje. S ohledem na známá a podchycená ohniska znečištění v minulosti a v rámci provedeného průzkumu AR formulovala závěry:

1. Byla prokázána výrazná kontaminace stavebních konstrukcí dvou historických výrobních objektů - objektu technických plynů a objektu ledku amonného, a to ropnými uhlovodíky nebo kovy, v případě objektu ledku i amoniakem.
2. Byla prokázána lokální kontaminace průchozí zóny zemin v poloze navážek, ovšem vždy jako poměrně nevýznamná a dobře lokalizovaná kontaminace ropnými uhlovodíky.
3. Byla ověřena masivní kontaminace saturované zóny v poloze navážek, vázaná na několik dílčích oblastí dnes již bývalé výroby. Z organických polutantů převažuje znečištění benzenem, nitrobenzenem, anilinem, fenoly, NEL a dalšími specifickými látkami z řady cyklických uhlovodíků (cyklohexany, c-hexeny, c-hexyly apod.).
4. Byla ověřena kontaminace podzemní vody ve šterkovém kolektoru s prokazatelnou migrační stopou ve směru k subglaciálnímu korytu a sousednímu areálu KJŠ, resp. směrem k jímacímu území Nová Ves (S-blok) nebo k toku řeky Odry (A-blok).

Na základě těchto závěrů AR vyčlenila následující sanační plochy s uvedením kontaminace, jejíž odstranění je předmětem uložení nápravných opatření v rámci zahájeného řízení resp. v rámci dalšího řízení:

Tabulka 1: Vymezení sanačních ploch		
Riziková plocha	Neakceptovatelná kontaminace	Sanační plocha
RP 1 – objekt technických plynů a okolí	ropné znečištění (NEL) stavebních konstrukcí benzenové znečištění v navážkách, doprovázené polyaromáty	SO 1 - objekt technických plynů SP 1/1 - navážky pod objektem technických plynů SP 1/2 - navážky v místě odlučovače KP
RP 2 – objekt ledku amonného a okolí včetně výroby kyseliny dusičné	znečištění stavebních konstrukcí kovy a amoniakem dusíkové znečištění (dusičnany) v podzemní vodě	SO 2 - objekt výroby ledku amonného SP 2 - podzemní voda
RP 3 - okolí dílen údržby	ropné znečištění (NEL) v podzemní vodě	SP 3 - navážky v místě nezajištěných odpadů
RP 4 - okolí bývalé výroby anilinu	benzenové znečištění v navážkách a podzemní vodě, doprovázené vysokými obsahy nitrobenzenu a anilinu	SP 4/1 - navážky a podzemní voda v místě bývalé výroby anilinu SP 4/2 - navážky a podzemní voda v místě tankoviště bývalé výroby anilinu



Tabulka 1: Vymezení sanačních ploch (pokračování)		
Riziková plocha	Neakceptovatelná kontaminace	Sanační plocha
RP 5 - širší okolí bývalé výroby cyklohexanonu	benzenové znečištění v navážkách, doprovázené vysokými obsahy fenolů, nitrobenzenu a anilinu znečištění podzemní vody cyklickými uhlovodíky, detekovanými parametrem NEL	SP 5/1 - navážky v místě tankoviště cyklohexanonu SP 5/2 - navážky a podzemní voda v místě bývalé výroby cyklohexanonu
RP 6 - bývalá výroba kys. sírové	benzenové znečištění v navážkách, doprovázené vysokými obsahy síranů a iontů dusíku	SP 6 - navážky v místě bývalého objektu neutralizační stanice
RP 7 - výroba fenoplastů	fenolové znečištění v navážkách a podzemní vodě, doprovázené vysokými obsahy formaldehydu a lokálním výskytem NEL a PAU	SP 7/1 - podzemní voda (+ navážky ?) v místě tankoviště surovin severně od fenoplastů SP 7/2 - navážky v místě zásobníků 2,3 SP 7/3 - navážky v místě stáčení a podzemní jímky SP 7/4 - navážky a podzemní voda v prostoru kolejiště SP 7/5 - navážky a podzemní voda v prostoru stáčení fenolů
RP 8 - výroba anilinu v prostoru A-bloku	benzenové znečištění v navážkách a podzemní vodě	SP 8 - navážky a podzemní voda v místě výroby nitrobenzenu a ve směru ke korytu řeky Odry
Území vně areálu po spádu k JÚ Nová Ves	benzenové znečištění s obsahy nitrobenzenu a anilinu, dusíkové znečištění	Migrační cesta směrem k JÚ Nová Ves s detekovanými obsahy organické a anorganické kontaminace původem z areálu BC MCHZ

Ve shodě s výše uvedenými stanovisky FNM a MŽP OEŠ a se závěry oponentního řízení dospěla ČIŽP k názoru, že opatření k nápravě budou uložena po etapách s tím, že v I. etapě budou řešeny sanační plochy nedotýkající se podzemní vody hlavního kvartérního kolektoru odvodňované ve směru k sousednímu areálu KJŠ a vodního zdroje Nová Ves a že rovněž v I. etapě budou sanovány plochy, u nichž je přednostní sanace vyvolána i potřebou vyhodnotit úroveň kontaminace jejich podloží tak, aby následné etapy sanace nebyly zatíženy významnou mírou nejistot. Výběr sanačních ploch byl uzavřen během ústního jednání nařízeného ve shodě s § 21, odst.(1) zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení a konaného dne 1.11.2005 v sídle nabyvatele. Protokol z tohoto ústního jednání byl přílohou dopisu zn. 9/OV/8027/05/Cr ve věci průběhu správního řízení ze dne 2.11.2005, kterým byly obeslány dotčené orgány státní správy a účastník řízení.

Pro potřeby správního řízení ve shodě s § 32 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení provedla ČIŽP ve dnech 19.8.2005, 29.8.2005 a 1.11.2005 na uvedených sanačních plochách kontroly za účelem zjištění aktuálního stavu ploch z hlediska závěrů AR a z hlediska případné dotace závadných látek do horninového prostředí. Závěry z kontrol jsou obsaženy v protokolech č.j.9/OV/6742/05/Cr, Pos ze dne 15.9.2005 resp. č.j. 9/OV/8030/05/Cr ze dne 1.11.2005. Z výsledků kontrol a z AR plyne pro jednotlivé sanační plochy:

SP1

Znečištění horninového prostředí je se vši pravděpodobností vázáno výhradně na svrchní polohu navážek, která zde dosahuje mocností od 1 do 2,5 m, průměrně spíše kolem 2 m, průzkumem pro AR ale bylo masivní znečištění NEL a PAU prověřeno téměř ve všech sondách podél severní, východní i západní strany objektu. Lze tedy mít za to, že poloha navážek pravděpodobně bude

postižena kontaminací, která přes svůj zdánlivě lokální charakter bude významná na převažující části plochy. Jako základní a ze všech pohledů optimální variantu sanace AR doporučuje odtěžení kontaminovaných navážek na strop polohy fluvialních hlín a sanační čerpání z otevřeného výkopu. Mimo to v prostoru bývalé výroby koksových plynů byly v materiálu konstrukce objektu ověřeny především vysoké koncentrace arsenu, který je v současnosti hodnocen jako karcinogen třídy A (průměrná hodnota 70,8 mg/kg sušiny). Sanaci odtěžením kontaminovaných navážek musí předcházet odstranění budovy a likvidace vniklé kontaminované stavební suti. Existence kontaminovaných stavebních konstrukcí a navážek je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního zdroje jímacího území Nová Ves.

SP 1/2 - navážky v místě odlučovače KP

Plocha bývalého odlučovače KP je plošně odhadována na cca 50 m² v mocnosti do 3 m, celkem tedy 150 m³ (tj. cca 300 t). Nejistotou je rozsah znečištění ve zvodněné poloze, který může být plošně větší. Existence kontaminovaných navážek je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního zdroje jímacího území Nová Ves. Při ohledání zjištěno, že sanační plocha přiléhá k budově bývalé tzv. metanolky, v současnosti je tato budova používána jako garáž.

SP2

Při místním šetření bylo zjištěno, že budova ledku amonného (SO₂) je stržena. Obvodové zdi do výšky 4 m jsou ponechány a uvnitř je demoliční suť, armovací dráty, beton, dřevo. Dle sdělení zástupců nabyvatele byl z demolice vytažen kovový materiál a zbaven betonových částí. Demolice byla provedena na základě statického posouzení Hutním projektem Ostrava a.s. (06/2005) a rozhodnutí č. 141/2005 a č. 189/2005 Statutárního města Ostravy, Úřadu městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky, odbor výstavby, VhaZ. AR uvádí, že z pohledu znečištění je objekt v části skladu postižen extrémní kontaminací amoniakem, ve výrobní části pak kontaminací ropnými látkami a kovy. Půdorysný základ objektu nebyl z hlediska znečištění v rámci AR testován, minimálně v části dvou výrobních úseků lze realisticky předpokládat výrazné ropné znečištění původem ze strojního vybavení. Z hlediska možností sanace při daném stavu a typu znečištění připadá do úvahy opět pouze jediná alternativa, kterou je celková demolice objektu a navazující sanační doprůzkum pro ověření nezbytnosti sanace horninového prostředí v základové ploše objektu. Rovněž u tohoto objektu byl ověřen vysoký obsah arsenu v materiálu zdiva (průměrná hodnota 332,2 mg/kg sušiny). Rovněž u této sanační plochy lze konstatovat, že existence kontaminovaných stavebních konstrukcí a navážek je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního zdroje jímacího území Nová Ves.

SP 3 - navážky v místě nezajištěných odpadů

Předmětem sanace v této části areálu je odpad nezjištěného původu, náhodně objevený ve volném prostředí mělce pod terénem v prostoru mezi kolejištěm a výrobou vodíku v západní části areálu. Odpad vykazuje charakter tuhého dehtu až asfaltu a byl pravděpodobně umístěn v zemi v plechové nádrži, která časem zcela korodovala. Část odpadu již byla odtěžena a zneškodněna na spalovně, část v zemi stále zůstává. V sondách, umístěných řádově v metrech od místa nálezů, byly zjištěny mírně zvýšené nebo stopové obsahy NEL a PAU. Vrstva navážek v těchto místech nenese zvodnění, znečištění původem z tohoto odpadu má jen omezené možnosti migrace. Objemově lze předpokládat minimální zbytkové množství odpadu včetně okolní zeminy do 5 m³, tj. v maximu do 10 t. Existence kontaminovaných odpadů je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního



zdroje jímacího území Nová Ves. Při ohledání zjištěno, že tato plocha byla částečně sanována nabyvatelem v roce 2004, průběh sanace je dokumentován na digitální fotodokumentaci nabyvatele, která je uložena na paměťových médiích nabyvatele a ČIŽP. Sanaci prováděl nabyvatel v rámci běžných terénních úprav. Při těchto úpravách byla tato plocha identifikována a v rámci AR potvrzena jako stará ekologická zátěž.

SP 5/1 - navážky v místě tankoviště cyklohexanonu

Na ploše se jedná o typické znečištění trojice benzen - nitrobenzen - anilin, doprovázené stejně vysokými obsahy cyklohexanonu, fenolu a nepochybně i dalších látek. Znečištění je zde lokalizováno v podloží bývalé betonové vany ve zhruba 1m mocné poloze zvodněných navážek s omezenou mobilitou. Ověřeno bylo jedinou sondou, ovšem pro účely sanace je uvažováno s obdobným znečištěním v celé ploše bývalého tankoviště (podchyceno je na všech starších mapách). Existence kontaminovaných navážek je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního zdroje jímacího území Nová Ves. Při ohledání zjištěno, že likvidace nadzemní části objektu proběhla koncem 90. let minulého století, při ní byla ponechána pouze základová deska, která byla z vrchní strany očištěna. Prostor byl po té zavezen čistou zeminou.

SP 6 - navážky v místě bývalého objektu neutralizační stanice

Na této ploše je k sanaci vymezena pouze lokální kontaminace v poloze navážek, která je se vši pravděpodobností spojená s bývalým objektem neutralizační stanice. Pro toto znečištění jsou charakteristické vysoké obsahy benzenu a extrémní obsahy síranů a vysoké hodnoty CHSK v podzemní vodě, jejíž hladina je pravděpodobně díky základům bývalého objektu nadržována mělce pod terénem v hloubce od 0,4 m pod terénem. Existence kontaminovaných navážek je neslučitelná s dalšími etapami sanace, tj. se sanací podzemních vod hlavního hydrogeologického kolektoru ve smyslu ochrany vodního zdroje jímacího území Nová Ves. Při ohledání zjištěno, že likvidace nadzemní části objektu proběhla počátkem 90. let minulého století.

SP8

Sanační plocha je vymezena výrazným znečištěním benzenem v prostoru výrobní linky nitrobenzenem. Pravděpodobně jde o úzký advektivní pás znečištěné podzemní vody, směřující ze zdrojové oblasti výroby směrem k toku řeky Odry (směrem odvodňování se liší od všech předchozích sanačních ploch), kde ovšem záhy vyznívá - zda přímo infiltrací do otevřeného kanalizačního příkopu nebo se odklání ve směru kanalizačního sběrače na ÚČOV není jisté. Pro sanaci tohoto znečištění je optimální varianta hydraulické sanace. Z hlediska přístupu k hydraulické sanaci tohoto znečištění lze doporučit prioritní eliminaci znečištění v navážkách v místě zdroje, kde byly prokázány nejvyšší obsahy. Situace zde ovšem nevylučuje souběžnou sanaci ve šterkovém kolektoru. Skutečností je, že směrem po předpokládaném spádu k severní hranici areálu vyznívá poloha krycích hlín, která zvodně od sebe odděluje. Rozhodujícím kontaminantem je benzen. Znečištění benzenem na této sanační ploše bylo zaznamenáno již v roce 1989, kdy tehdejší extrém činil 70 mg/l. Řeka Odry je v každém případě konečným recipientem podzemní vody, drénované z této sanační plochy.

Během pochůzky po výše uvedených sanačních plochách nebyly zaznamenány skutečnosti, svědčící o případné dotaci závadných látek do horninového prostředí. Rovněž nebyly zaznamenány okolnosti, které by bránily realizaci sanace, tak jak jsou obsažena ve výše uvedených opatřeních k nápravě. Během kontroly byla pracovníkem ČIŽP pořízena digitální fotodokumentace, která je uložena na paměťových médiích nabyvatele a ČIŽP.



V souladu s § 3 a § 33 zákona č. 71/67 Sb. o správním řízení dala ČIŽP Ostrava v oznámení o zahájení řízení ze dne 10.10.2005 možnost účastníku řízení a požádala dotčené orgány státní správy, aby své případné připomínky či skutečnosti mající význam pro řízení a rozhodnutí sdělili písemně na adresu ČIŽP OI OOV s termínem do 28.10.2005. Stejnou možnost dala ČIŽP v dopise o průběhu řízení ze dne 2.11.2005 s termínem do 11.11.2005. Dne 25.10.2005 došlo na ČIŽP OI OOV Ostrava vyjádření věcně a místě příslušného vodoprávního úřadu Odboru ochrany vody a půdy Magistrátu města Ostravy zn. OVP/10757/05/Km ze dne 17.10.2005, ve kterém byl vznesen požadavek na pravidelné předávání výsledků monitoringu podzemní vody v profilu linie Ochranného pásma 2. stupně vodního zdroje Nová Ves a požadavek na předložení prováděcího projektu sanace k posouzení. ČIŽP akceptovala tyto požadavky vodoprávního úřadu a zapracovala je do výrokové části rozhodnutí. Jiná vyjádření či stanoviska ke dni vydání rozhodnutí na ČIŽP nebyla doručena, a proto ČIŽP rozhodla, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí.

III. Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat podle ustanovení § 53 a následujících zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR do 15ti dnů od jeho doručení podáním učiněným u České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu v Ostravě.




Ing. Daniel Grůza

vedoucí oddělení ochrany vod ČIŽP OI Ostrava

Rozdělovník:

1. Účastník řízení: nabyvatel (na dodejku)
2. Dále rozhodnutí obdrží:
 - Magistrát města Ostravy, Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava, odbor ochrany vod a půdy
 - Statutární město Ostrava, Prokešovo nám. 8, PSČ 729 30
 - Povodí Odry s.p., Varenská 49, 701 26 Ostrava 1
 - FNM České republiky, Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2
 - MŽP, odbor ekologických škod, Vršovická 65, 100 10 Praha 10
 - ČIŽP OI OOV Ostrava – centrální evidence
 - ČIŽP OI OOV Ostrava – spis
 - ČIŽP ředitelství, Na Břehu 267, 190 00 Praha 9